

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історіографія мистецтва

Освітня програма: Дизайн

Спеціальність: 022 Дизайн

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 02 вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історіографія мистецтва
Викладач (-і)	Чмелик Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	050 191 1698
E-mail викладача	kdtm@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Нормативна частина (циклу 1.1.)
Обсяг дисципліни	180
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях та на сайті дистанційного навчання Консультація до екзамену -1 год.
2. Анотація до курсу	
<p>«Історіографія мистецтва» як навчальна дисципліна покликана розширити науково-дослідний апарат студента, дати йому необхідну теоретичну базу для написання підсумкової теоретичної роботи (магістерської), а також розкрити професійні компетентності як фахівця у галузі дизайну. Є однією із базових теоретичних дисциплін нормативної частини освітньої програми на здобуття ОР «Магістр»</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “ історіографія мистецтва” є дати студентам основні знання з теорії та історії мистецтва, розвинути в студентів знання і вміння визначати основні етапи зародження, становлення і розвитку історії мистецтва як науки. Основними завданнями вивчення дисципліни “ історіографія мистецтва” є: а) з’ясувати причини виникнення „некласичних” принципів естетики і нової теорії творчості, визначити провідні напрями новаторства в архітектурі, декоративному та образотворчому мистецтві, окреслити стилістичні течії авангарду, модернізму і постмодернізму, знати представників та їх твори, а також теоретиків цих напрямків; б) оцінити внесок послідовників і конкурентів Вазарі, навчити студентів розв’язувати типові задачі, які стосуються діяльності та теоретичної спадщини вчених XVI-XVIII століть, реабілітації „примітивів” і переоцінки готики, ознайомити студентів з початками дослідження візантійського мистецтва, декоративного мистецтва, теоретичних принципів детермінізму, іконології, іконографії, психологізму, структуралізму, семіотики, марксистських доктрини у мистецтві тощо. Важливим аспектом вивчення дисципліни є також засвоєння теоретичної спадщини українських мистецтвознавців.</p> <p>Задля досягнення мети студентам необхідно</p> <p>знати:</p> <p>основні етапи зародження, становлення і розвитку історії мистецтва як науки; мати уявлення про теоретичні принципи детермінізму, іконології, іконографії, психологізму, структуралізму і семіотики в пластичному мистецтві; основні мистецькі теорії, концепції та їхній методологічний потенціал для вирішення проблемних питань дослідження явищ художньої культури; основні характеристики праць з історії, теорії та філософії європейського та світового мистецтва, представників різних періодів та сутність їх вчення; історіографію українського образотворчого і декоративного мистецтва; внесок українських мистецтвознавців у вивчення національної та світової культури; теорію джерел, його природу та інформативні можливості; класифікацію джерел; характеристики окремих типів і видів джерел; категоріально-понятійний апарат;</p> <p>вміти:</p> <p>застосовувати знання про сутність мистецьких теорій для аналізу проблем в тій чи іншій галузі образотворчого, декоративного мистецтва і дизайну; застосовувати концептуально-методологічні принципи для пізнання явищ в тій чи іншій сфері мистецтвознавчої науки; застосовувати знання з історіографії мистецтва для пошуку методів і методології розв’язання</p>	

конкретно-наукових проблем;
застосувати набуті теоретичні знання на практиці :аналізувати сутність художніх явищ;
виконувати історіографічний аналіз наукових праць.
вести самостійно пошук джерел;
здійснювати самостійно аналітичну та синтетичну критику джерел;
застосовувати інформацію джерел і загальноприйняті критерії оцінки для ідентифікації культурно-мистецьких подій та явищ;
застосовувати набуті знання при написанні дисертації, проведенні наукових досліджень, педагогічній і громадській діяльності;
грамотно використовувати понятійний апарат, термінологію, професійну лексику.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності

1. Здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою.
2. навички роботи з комп'ютером.
3. Вміння вести пошук, добір та опрацювання наукової інформації джерел і літератури;
4. Вміння робити узагальнення і висновки.
5. здатність генерувати нові ідеї (креативність).
6. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Володіння базовими уявленнями про основи філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання історії мистецтва; основи джерелознавства, основи критичної думки про мистецтво, його явища та події.
2. Здатність здійснювати аналіз і оцінку об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією).
3. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції проекту.
4. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.
5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.
6. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності.
7. Здатність застосовувати засоби, а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.
8. Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.
9. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному і практичному рівнях.
10. Здатність виявляти актуальні соціо-культурні та художні проблеми.
11. Здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми.
12. Здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу.
13. Вільне володіння професійною лексикою.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття				Загальна кількість годин	
лекції				32	
семінарські заняття / практичні / лабораторні				28	
самостійна робота				120	
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
1-2	Дизайн середовища			1	нормативний
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Витоки історії мистецтва Джорджо Вазарі і його попередники	Лекція/ Практичні	Базен Ж. История искусства: От Вазари до наших дней: Пер. с фр. Ц.Г. Арзаканян.— М.: Прогресс-Культура, 2005	2/4 год, 8 самост. Ознайомитися з викладом біографій художників у книзі Д. Вазарі	10	Тиждень 1-3
2. Послідовники і конкуренти Вазарі кін. XVI – XVII ст.	Лекція/ Практичні	Виппер Б. Введение в историческое изучение искусства. М. 1970	4/26 год. самост Ознайомитися з витягами з праць послідовників Вазарі: Белорі, Роже де Пілля, Зандрарта	10	Тиждень 4-6
3. Теоретичні досягнення вчених XVII—першої пол. XVIII століття	Лекція/ Практичні	Вельфлин Г. Основные понятия истории искусств. М.: В. Шевчук, 2009. – 344 с. Вельфлин Г. Ренессанс и барокко Санкт-Петербург «Азбука-классика» 2004	2/28 год. самост Заповнити таблицю праць мистецтвознавців 15-18 ст.	20	Тиждень 7-8
4. Науковаспадщина графа де Кейлюса і Вінкельмана.	Лекція/ Практичні	Gombrich E.H. The Sense of Order. A study in the psychology of decorative art.— London, 2002.— 324 p. Гомбрих Э. История искусства. - М. 1998	2/28 год. самост. Читати теоретичну спадщину Вінкельмана	10	Тиждень 9-10
5. Переоцінка готики і „примітивів”. Заснування мистецької критики.	Лекція/ Практичні	Базен Ж. История искусства: От Вазари до наших дней: Пер. с фр. Ц.Г. Арзаканян.— М.: Прогресс-Культура, 2005	2/28 год. самост Опрацювати лекційний матеріал. Підготуватися до тестів	30	Тиждень 10-11
6. Принципи детермінізму. Вчені віденської школи	Лекція/ Практичні	Riegl A. Volkskunst, Hausfleiss und Industrie. — Berlin, 1894. – 62 s. Зельдмаєр Г. Искусство и истина. Теория и метод истории искусства. пер. с немецкого В. Попова. – СПб, Аксиома, 2000, 272 с.	4/28 год. самост. Вивчити теоретичний доробок Рігля, Зельдмаєра. Продовжити таблицю мист. зн. праць	20	Тиждень 12-15
7. Початок				10	2 семестр Тиждень 1-2

дослідження візантійського мистецтва	Лекція/ Практичні	Грабар А. Перші кроки християнської іконографії [Текст]/ Андре Грабар// Мистецтвознавство'02.:— Львів: СКІМ, 2003.— С.187-200.	2/2 8 годсамоств. Читати праці А.Габара Занотувати найважливіші тези. Провести пошук джерел за темою маг.роботи	10	Тиждень 3-5
8.Психологічні теорії мистецтва Марксистські доктрини в історії мистецтва Сучасні теоретичні концепції.	Лекція/ Практичні	Грабар А. Християнська іконографія перших століть нашої ери: засвоєння тогочасної образотворчості [Текст]/ Андре Грабар// Мистецтвознавство' 03— Львів, 2004.— С.189-204. Буркхардт Т. Сакральное искусство Востока и Запада. принципы и методы. М., 1999. Маньковская Н. Б. Эстетикапостмодернизма. - СПб.: Алетейя,2000 г. - 347 с.	4/2 12год самоств. Опрацювати таблицю праць провідних мистецтвознавців.	5	Тиждень 6-7
9.Праці українських етнографів та філологів про народну творчість. Дослідження орнаментів, іконопису	Лекція/ Практичні	Корфф Г. Народне мистецтво і примітивізм. Зауваження до форми сприймання культури близько 1900 / Перекл. М.Дутка, Р.Дутка // Народознавчі Зошити. – 1996. – № 5. – С. 308-316.	2/2 10год самоств Ознайомитися з роботами перших українських мистецтвознавців	5	Тиждень 8-9
10. Перші українські мистецтвознавці.	Лекція/ Практичні	Донцов Д. ЗВИХНЕНА СЛАВА (Пам'яти Марії Башкирцевої) //Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка ХХ століття: Антологія / Упоряд. Р.М. Яців. – Ч.1. – Львів: 2012. – С. С.59-75.	2/2 14 годсамоств Ознайомитися зсучасними науковими періодичними виданнями України, їх спрямуванням, тематикою	10	Тиждень 10-13
11.Формування центрів мистецтвознавчої науки в Україні. КиївЛьвів Харків	Лекція/ Практичні	Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом / Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття – Львів, 2001. – 176 с.: іл. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцятьсім'ямен / – К.: 2010. – 400с.: іл. Кравчиц Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. – В 3-х т.– Львів: , 2003, 2004. – Т. 3. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ ст. – К., 2007.	4/4 16 годсамоств Прочитати теоретичні праці українських мистецтвознавців із визначеної проблематики Проаналізувати їх. Підготуватися до самостійної роботи		

<p>12. Дослідники пластичного мистецтва в Прикарпатсько-мунаціонально мууніверситеті імені Василя Стефаника</p> <p>Екзамен</p>	<p>Лекція/ Практичні</p>	<p>Овсійчук В. ОлексаНоваківський Львів, 1998. – 320с.:іл.</p> <p>Станкевич М. Українськехудожнє дерево– Львів:, 2002. – 480с.: іл.</p> <p>Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість. – К.:, 2000. – 224с.: іл.</p> <p>Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії зб. наук. праць, вип. 9 /гол. ред. Г. Скрипник. – К., 2009 Український Авангард 1910- 30-рр. Альбом./ Авт. – упоряд. Д. О. Горбачов. – К.: Мистецтво, 1996. – 400 с.:іл.</p> <p>Федорук О. Михайло Фіголь: Альбом / Авт.-упоряд. О.К. Федорук. – К.: Мистецтво, 1989. – 32с.: іл.</p> <p>Федорук О.К., Фіголь М.П. Радість і смуток Ярослава Пстрака / О.К.Федорук, М.П.Фіголь. – Львів:, 1997. – 149с.:іл.</p> <p>Фіголь М. Ярослав ВасильовичПстрак / М.Фіголь. – К.: Мистецтво, 1966. – 68с.:іл.</p> <p>Яців Р. Українськемистецтво XX століття: Ідеї. Явища. Персоналії / Р.Яців. – Львів:, 2006. – 352с.: іл.</p>	<p>2/2 14 годсамост. Зробити історіографічний огляд праць за темою магістерської роботи</p> <p>Підготуватися до екзамену.</p> <p>Екзамен</p>	<p>10</p> <p>50</p>	<p>Тиждень 14-15</p>
--	------------------------------	--	--	---------------------	--------------------------

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p align="center">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>		
<p>Сума балів за всі види навчальної діяльності</p>	<p>Оцінка ECTS</p>	<p>Оцінка за національну для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</p>	
<p>90 – 100</p>	<p>A</p>	<p>відмінно</p>	
<p>80 – 89</p>	<p>B</p>	<p>добре</p>	
<p>70 – 79</p>	<p>C</p>	<p>задовільно</p>	
<p>60 – 69</p>	<p>D</p>	<p>задовільно</p>	
<p>50 – 59</p>	<p>E</p>	<p>задовільно</p>	
<p>26 – 49</p>	<p>FX</p>	<p>незадовільно з можливістю повторного складання</p>	
<p>0-25</p>	<p>F</p>	<p>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>	

Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази
Семінарські заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за вказаною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки, аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і відповідність ілюстративного ряду.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність комплексу практичних робіт, доповідей на семінарських заняттях та виконання тестових завдань

7. Політика курсу

Відпрацювання тем, пропущених в результаті хвороби чи інших поважних причин відбувається шляхом опитування, написання тестових завдань задля засвоєння матеріалу. Своєчасність здачі всіх практичних завдань (доповідей, анотацій, рефератів, аналітичних матеріалів й таблиць). Висока якість оцінювання студентів в результаті творчої та наукової активності (виступи на студентських наукових конференціях, публікація наукових статей з визначеної навчальним курсом проблематики у наукових виданнях тощо) за ініціативою студентства. Креативність при створенні якісних практичних проектів та теоретичних наукових робіт з проблематики, що вивчається.

8. Рекомендована література

1. Базен Ж. История истории искусства: От Вазари до наших дней: Пер. с фр. Ц.Г. Арзаканян [Текст]/ Жермен Базен. — М.: Прогресс-Культура,
2. Буркхардт Г. Сакральное искусство Востока и Запада. Принципы и методы. М., 1999.
3. Вельфлин Г. Основние понятия истории искусств. М.: В. Шевчук, 2009. — 344с.
4. Вельфлин Г. Ренессанс и барокко Санкт-Петербург «Азбука-классика» 2004
5. Виппер Б. Введение в историческое изучение искусства. М. 1970
6. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом / Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття / О. Голубець. — Львів, 2001. — 176 с.: іл.
7. Гомбрих Э. История искусства. - М. 1998
8. Грабар А. Перші кроки християнської іконографії [Текст]/ Андре Грабар// Мистецтвознавство '02: Науковий збірник.— Львів: СКІМ, 2003.— С.187-200.
9. Грабар А. Християнська іконографія перших століть нашої ери: засвоєння тогочасної образотворчості [Текст]/ Андре Грабар// Мистецтвознавство '03: Науковий збірник.— Львів СКІМ, 2004.— С.189-204.
10. Дали С. Дневник одного гения. - М.: Искусство, 1991.
11. Донцов Д. ЗВИХНЕНА СЛАВА (Пам'яті Марії Башкирцевої) // Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка ХХ століття: Антологія / Упоряд. Р.М. Яців. — Частина 1. — Львів: Львівська національна академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України, 2012. — С. 59-75.
12. Зельдмаєр Г. Искусство и истина. Теория и метод истории искусства. пер. с немецкого В. Попова. — СПб, Аксиома, 2000, 272 с.
13. Корфф Г. Народне мистецтво і примітивізм. Зауваження до форми сприймання культури близько 1900 / Перекл. М. Дутка, Р. Дутка // Народознавчі Зошити. — 1996. — № 5. — С. 308-316.
14. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Тридцять сім імен / Я. Кравченко. — К.: Майстерня книги, Оранта, 2010. — 400 с.: іл.
15. Кривач Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво. — В 3-х т./ Д. Кривач, В. Овсійчук, С. Черепанова. — Львів: , 2003, 2004. — Т. 3.
16. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ ст. — *К.*, 2007.
17. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма. - СПб.: Алетейя, 2000 г. - 347 с.
18. Овсійчук В. Олекса Новаківський / В. Овсійчук. — Львів, Інститут народознавства НАН України, 1998. — 320 с.: іл.
19. Панофський Е. Іконографія та іконологія [Текст]/ Е. Панофський // Мистецтвознавство '99:

- Науковий збірник.— Львів: СКІМ, 1999.— С.223-254.
20. Gombrich E.H. TheSenseofOrder. A studyinthe psychologyofdecorative art.— London, 2002.— 324 p.
 21. Riegl A. Volkskunst, HausfleissundHasindustrie. — Berlin, 1894. — 62 s.
 22. Станкевич М. Українськехудожнє дерево / М.Станкевич. — Львів: Інститутнародознавства НАН України, 2002. — 480с.: іл.
 23. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість / Д.Степовик. — К.: Видавництвоімені Олени Теліги, 2000. — 224с.: іл.
 24. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії :зб.наук.праць, вип..9 /гол.ред.Г.Скрипник. — К., НАНУ ІМФЕ ім..М.Рильського, 2009
 25. Український Авангард 1910-30-рр. Альбом./ Авт. — упоряд. Д.О.Горбачов. — К.: Мистецтво, 1996. — 400 с.:іл.
 26. Федорук О. Михайло Фіголь: Альбом / Авт.-упоряд. О.К. Федорук. — К.: Мистецтво, 1989. — 32с.: іл.
 27. Федорук О.К., Фіголь М.П. Радість і смуток Ярослава Пстрака / О.К.Федорук, М.П.Фіголь. — Львів: Видавництво ОО. Василян «Місіонер», 1997. — 149с.:іл.
 28. Фіголь М. Ярослав ВасильовичПстрак / М.Фіголь. — К.: Мистецтво, 1966. — 68с.:іл.
 29. Яців Р. Українськемистецтво ХХ століття: Ідеї. Явища. Персоналії / Р.Яців. — Львів: Інститутнародознавства НАН України, 2006. — 352с.: іл.

Викладач _____Чмелик І.В._____